

Квартален извештај за состојбата со човековите права на мигрантите и бегалците на терен

Јануари-март, 2018

Вториот квартален извештај за состојбата со човековите права на мигрантите и бегалците на терен ги содржи согледувањата на Македонското здружение на млади правници (МЗМП) во однос на постапувањето со мигрантите и бегалците во прифатно-транзитните центри „Винојуг“ и „Табановце“, со посебен фокус на жените, децата и другите ранливи категории. Правниците на МЗМП беа присутни во двата центри и обезбедуваа информации, совети и правна помош за оние кои имаа потреба. Едновременно, овој извештај говори и за третманот на мигрантите и бегалците кои се движеа надвор од центрите, особено кога станува збор за задржувањето и враќањето како одговор на државата на нерегуларната миграција.

Западно-балканската рута остана затворна; мигрантите и бегалците нерегуларно транзитираа низ Македонија

На 22 декември 2017 година Собранието на Република Македонија го продолжи рокот за постоење на кризна состојба со образложение дека влезот и транзитирањето на мигранти низ територијата на државата имаат зголемен обем.

Во периодот на известување, мигрантите и бегалците продолжија нерегуларно да транзитираат низ Македонија со помош на криумчари и преку неофицијални рути за да стигнат до Србија или Грција. Министерството за внатрешни работи извести за вкупно 14 случаи во кои биле откриени 123 мигранти кои патувале со криумчари во истиот период. Исто така, продолжи и практиката на арбитрерни протерувања од страна на властите вон законска постапка без да бидат регистрирани оние кои неформално беа предадени на друга држава.

За време на првите три месеци од 2018, бројот на мигранти и бегалци кои дојдоа во транзитните центри во Гевгелија и Табановце се зголеми за 128 отсто во споредба со последниот квартал од 2017. Сепак, оние кои пристигнуваа во центрите, вообичаено остануваа само неколку дена и потоа го продолжуваа своето патување кон Грција или Србија. Како последица, некои од хуманитарните организации редовно присутни во транзитните центри минатата година, го намалија своето присуство во центрите во 2018 година.

Зголемен број на мигранти и бегалци престојуваа во транзитните центри во Гевгелија и Табановце

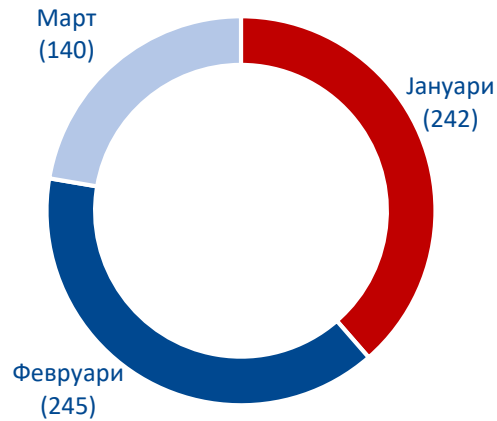
Во текот на првите три месеци од годината, бројот на мигранти и бегалци кои дојдоа во транзитните центри се зголеми од 275 на 627 во споредба со последниот квартал од 2017 година. Сепак, оние кои пристигнаа во центрите, вообичаено остануваа само неколку дена и потоа го продолжуваа своето патување кон Грција или Србија.

Најголемиот број на бегалци и мигранти во „Винојуг“ и „Табановце“ беа со потекло од Иран (137), Пакистан (110), Ирак (97) и Сирија (91), а помал број од други држави (види Графикон 2 подолу). Дактилоскопирањето и фотографирањето беше дел од процесот на регистрација само во „Винојуг“, додека пак во „Табановце“ се одвиваше само примопредавање на новодојдените лица помеѓу социјалните работници и полицијата.

Во голем број на случаи, беше забележано дека откако мигрантите и бегалците се донесени во „Винојуг“, неколку часа подоцна полицијата неформално ги предава во Грција. Од друга страна, во „Табановце“ поголем број на поединци престојуваа во центарот неколку дена.

Слично, постапувањето во двата центри беше невоедначено и од аспект на слободата на движење. Ако во „Винојуг“ слободата на движење на мигрантите и бегалците беше ограничена, ова не беше случај со оние кои беа сместени во „Табановце“.

Сепак, општиот впечаток е дека координацијата и упатувањето помеѓу организациите и институциите се одвиваше без поголеми проблеми во двата центра.

Графикон 1: Број на новодојдени мигранти и бегалци во „Винојуг“ and „Табановце“, јануари-март 2018

Прифатно-транзитен центар „Винојуг“, Гевгелија

За време на периодот на известување, околу 384 мигранти и бегалци пристигнаа во центарот „Винојуг“ во Гевгелија. Повеќето од нив беа откриени од полицијата близу Гевгелија и околните места и однесени во „Винојуг“ каде што беа фотографирани и дактилоскопирани. Само мал број на лица останаа во центарот подолг период. Во повеќето случаи тие беа вратени во Грција од страна на полицијата во отсуство на формална постапка.

Мнозинството од лицата пристигнаа во „Винојуг“ во текот на јануари (189) и февруари (162), додека во текот на март беше регистрирано пристигнување само на 33 лица.

Правниот статус на мигрантите и бегалците сместени во центарот не беше познат, со исклучок на оние кои побараа азил. Барателите на азил, пак, се соочија со отежнат пристап до потапката за азил и чекаа по неколку дена за да биде постапено по нивното барање од страна на полицијата. Голем број на лица (40) побараа азил во текот на февруари.

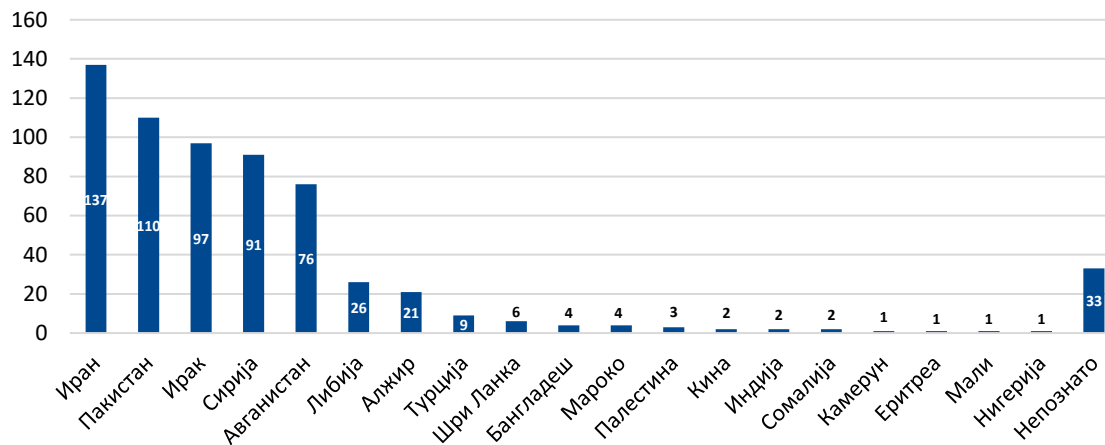
Прифатно-транзитен центар „Табановце“, Куманово

Околу 243 мигранти и бегалци пристигнаа во центарот во Табановце помеѓу јануари и март 2018 година. Повеќето од нив доаѓаа од Србија и остануваа кратко време во центарот пред да продолжат кон Грција. Во исто време, помал број на лица доаѓаа од Грција со намера да транзитираат кон Србија.

Најголемиот број на лица пристигнаа во „Табановце“ во март (107) и февруари (83), додека во јануари беше регистрирано пристигнување само на 53 лица. Најголемиот број на лица кои беа сместени во центарот во исто време (54) беше забележан на почетокот на март. Вообичаено полицијата дозволуваше пристап до центарот во секоја прилика, со исклучок на еден случај кога на две лица од Авганистан не им беше дозволено да влезат во центарот заради малиот број на полициски службеници присутни во центарот.

Мигрантите и бегалците кои беа сместени во центарот остануваа краток период пред да го продолжат патувањето. Во најголемиот број случаи тие самостојно заминуваа во непознат правец, додека пак во два случаи Црвениот крст и полицијата организираа превоз до „Винојуг“ за две семејства кои имаа желба да се вратат во Грција. Според неофицијални податоци, најголем број на мигранти и бегалци се движеа во селата Ваксинце и Лојане, без да стигнат во центарот „Табановце“.

Мигрантите и бегалците кои беа сместени во центарот немаа правен статус, со исклучок на оние кои побараа азил. Слично како и во „Винојуг“, барателите на азил се соочуваа со отежнат пристап до постапката за азил и чекаа по неколку дена за да полицијата постапи по нивното барање за азил.

Графикон 2: Земја на потекло на мигрантите и бегалците во „Винојуг“ и „Табановце“ помеѓу јануари и март 2018 година

Жени, деца и други ранливи категории на мигранти и бегалци

За време на минатите три месеци, поголемиот број на луѓето кои пристигнуваа во прифатно-транзитните центри „Винојуг“ и „Табановце“ беа возрасни лица од машки пол (75%), со исклучок на 78 жени и 76 деца. Само три деца беа непридружувани и во сите случаи се постапи согласно Стандардните оперативни процедури за постапување со непридружувани деца – странци односно им беше назначен старател од редот на социјалните работници при Министерството за труд и социјална политика. Од другите ранливи категории на мигранти и бегалци, беа идентификувани пет лица со лоша здравствена состојба во центарот „Табановце“.

Задржување во Прифатниот центар за странци и враќање на мигранти и бегалци надвор од формална постапка (push-backs)

Министерството за внатрешни работи во дневниот билтен извести за 14 случаи на криумчарење на мигранти помеѓу јануари и март, во кои полицијата открила 123 мигранти. Според извештаите, дел од нив биле задржани во Прифатниот центар за странци, кој преставува објект од затворен тип наменет за задржување на странци од имиграциски причини (како што се, на пример, утврдувањето на идентитет и присилното отстранување). Останатите беа однесени во прифатно-транзитниот центар „Винојуг“ во Гевгелија, каде што или беа сместени или вратени во Грција во отсуство на формална постапка.

На овој начин, беа доведени во прашање некои основни човекови права на мигрантите и бегалците, како правото на слобода и безбедност, правото на ефективен правен лек и правото на заштита од тортура, загарантирани со Европската конвенција за заштита на човековите права и други меѓународни документи ратификувани од Македонија.

Овој извештај е овозможен со поддршка на американскиот народ преку Агенцијата на САД за меѓународен развој (УСАИД). Содржината е одговорност на Македонското здружение на млади правници и задолжително не ги изразува ставовите на УСАИД или на Владата на САД.

Во септември 2016, УСАИД обезбеди финансиска поддршка на МЗМП за спроведување на Проектот за заштита на човековите права на мигрантите и бегалците. Свкупната цел на проектот е да обезбеди дека граѓанските организации и владините институции обезбедуваат заштита на човековите права на мигрантите и

бегалците и ги исполнуваат потребите на најранливите групи меѓу нив. Од почетокот на проектот до март 2018, МЗМП обезбеди информации, совети и правна помош на 452 мигранти и бегалци во Македонија.